SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 81. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 3, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-гс ТРАВНЯ 1989 Ч. 81. РІК XCVI

У СПРАВІ БІБЛІЙ

Оцим подаємо до відома всім вірним Української Католицької Церкви, що на своїх нарадах у Римі 12-го квітня 1989 р. Президія Синоду ієрархії Української Католицької Церкви покликала до життя окрему комісію для поширення української духовної літератури серед українського народу, передусім там, де він її найбільше потребує.

1. Комісія має свій осідок у Римі і буде діяти під проводом Синоду.

2. В імени Президії оцим звертаюсь з гарячим проханням до всіх владик, священиків та всіх вірних, щоб вони всі ревно й жертвенно підтримували цей важливий і спасений почин. Через десятки років деякі наші брати й сестри були позбавлені всякої духовної літератури. Вони відчувають великий духовний голод. Ми мусимо прийти їм з поміччю, доставляючи їм Біблії, молитовники, катехизми та іншу духовну літературу. Це наш святий обов'язок!

3. Оцим прохаємо владик, священиків та церковні організації збирати фонди для здійснення тієї святої цілі. Зібрані гроші просимо пересилати через своїх владик до канцелярії Блаженнішого Любачівського. Ці гроші будуть зложені на окремому конті. Докладний звіт з їхнього використання буде предложений Синодові ієрархії Української Католицької Церкви.

4. Заздалегідь щиро-сердечно дякую за всяку поміч і підтримку цієї конечної ініціятиви нашої Церкви. Воно конечним є негайно розпочати заплановану акцію для безпроволочного здійснення цього преважливого християнського діла.

† Мирослав І. Кардинал Любачівський

Дано в Римі, при храмі Жировицької Богоматері і святих мучеників Сергія і Вакха, 17-го квітня 1989 Б. р.

Хор „Сурма" з Чикаґо виступить на програмі Д. Леттермана

Чикаґо. — Чоловічий хор „Сурма" був запрошений продуцентами програми Дейвида Леттермана виступити в п'ятницю, 5-го травня на цій програмі і відспівати пісню-введення до частини п.н. „Листи глядачів" композиції Рея Мансіні.

Хор, диригентом якого є Роман Андрушко, прийняв запрошення і вже вивчив згадану пісеньку. Продуценти цієї нічної програми переслухали понад 100 співочих ансамблів Чикаґо і околиці і кінцевий їх вибір впав на „Сурму". З уваги на технічні обставини студіо може примістити тільки 25 співаків, хор „Сурма" нараховує тепер біля 50 співаків.

Згадана програма передається мережою Ен-Бі-Сі по цілій країні від год. 12:30 по півночі східнього часу і триває вона одну годину.

Літня Школа Україністики в Гарварді отримала дотацію

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Зростаюче зацікавлення вивченням української мови заохочує Літню Школу Українознавства в Гарварді постійно поширювати і поліпшувати свої мовні курси й шукати додаткових джерел фінансування, крім тих, які забезпечує Фонд Катедр Українознавства (ФКУ), головний фундатор як для Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) так і для Літньої Школи Українознавства. Отримуючи протягом останніх двох років допомогу від Дослідної ради суспільних наук та Центру мов народів СССР і Східньої Европи. Гарвард став єдиною на континенті вищою школою яка пропонує влітку три інтенсивні курси української мови.

ФКУ та його допоміжня організація, приятелі Українського Гарварду (ПУҐ), хочуть продовжувати свої зусилля і плянують встановити протягом найближчої декади сталий фонд фінансування Літньої Школи Українознавства.

(Закінчення на стор. 3)

Київські „гості" радять львів'янам не захоплюватись В. Івасюком

Львів. — Київська газета „Молодь України", орган Центрального Комітету ЛКСМ (комсомолу) України, помістила у числі з 18-го квітня ц.р. довший лист Максима Міщенка, члена правління, голови секції журналістів Львівського клюбу творчої молоді імени Володимира Івасюка, члена організаційного обласного мистецького свята „Червона рута".

Щож пишеться у листі Міщенка? Так звана „творча молодь" Львова заініціювала проведення у Львові однієї з частин І-го Республіканського пісенного фестивалю „Червона рута" для відзначення 10-річчя смерти молодого композитора, диригента і музиканта В. Івасюка, тіло якого, як відомо, було знайдено у підльвівському лісі пошкоджене бестіянськими побоями, а потім підвішене на гиляці дерева. Після знайдення тіла органи КҐБ і утаємничені у „справу" партійні керівники пускали чутки, що молодий композитор покінчив самогубством, що його зацікавленням, крім музики, була також горілка, що він вів легке життя.

Коли однак партійним, а зокрема каґебівським чинникам не вдалося переконати спільноти і на могилу Івасюка приходять дослівно кожного дня десятки, а то і сотні звеличників його пісенного дорібку, кладуть квіти, упорядковують могилу, залишають вірші написані у його честь, поширюють його пісні по цілому світі, комуністичні васали змінили тактику на 98 градусів. Вони проголосили В. Івасюка „радянським композитором", близьким другом популярної співачки Софії Ротару, багатонадійним музикантом, який трагічно пішов із життя". Натомість однак підлі особи, заанґажовані в антиукраїнській пропаґанді, і цензори від вияву українського патріотизму, почали працювати „потихенько", ховаючись від людського ока, щоб їхня антиівасюківська робота не викликала небажаного спротиву, головно серед української молоді, без огляду якої — тієї, що формально належить до комсомолу, чи незаанґажованої.

Так сталося й цього разу. Коли все було підготоване, були зроблені домовленості з музичними ансамблями, солістами, членами жюрі і коли організаційна комісія опублікувала умови участи в обласному святі, замовила залю для виступів готель для учасників, надрукувала дипломи й афіші і проголосила, що обласне свято „Червона рута" відбудеться у Львові від 6-го

(Закінчення на стор. 3)

Наладнується співпраця над енциклопедією діяспори

Лондон (Н.М.). — На початку березня ц.р. проф. Василь Маркусь, редактор Енциклопедії Української Діяспори (ЕУ-Д) з осередком у Чикаґо, перебував на протязі одного тижня в Лондоні. Тут він провів ряд розмов з майбутніми співробітниками ЕУ-Д та склав візити кільком організаціям та установам. 9-го березня відбулася формальна зустріч з ширшим колом осіб, що погодилися співпрацювати в ЕУ-Д та підготовити гасла чи статті з окремих ділянок українського життя у Великобританії. Координатором гурта співробітників в Англії погодився бути інж. Ярослав Гаврих.

В розмовах і зустрічах з різними особами виявилося, що громадська централя Союз Українців у Британії (СУБ), збирається видати збірник-працю з історії українського поселення в цій країні. Паралельна до ЕУ-Д ініціятива зможе тільки скористати з досвіду та працівників енциклопедії і навпаки. Виглядає, що обидва вартісні проєкти можуть реалізуватися одночасно й у корисній співпраці. З рамені СУБ погодився на співпрацю з ЕУ-Д дир. В. Равлюк.

Проф. В. Маркусь перебував у гостинниці Філії УКУ, де він 9-го березня виголосив доповідь на тему „Події на Закарпатті в 1938-39 роках". Доповідь мала академічний характер, а після неї відбулася дискусія. Цим вечором, яким лондонська громада відзначила 50-ліття проголошення незалежности Карпатської України керував директор Філії УКУ, проф. Петро Цимбалістий.

Проф. Маркусь також виступив на форумі славістичного семінару Лондонської школи слов'янських мов 8-го березня на тему „Релігія як націо творчий фактор у новітній історії України". Семінаром керує проф. Дінглі, ентузіяст українських та білоруських студій в Лондонському університеті.

ПОЧАЛИ ВИВОДИТИ ТАНКИ З МАДЯРЩИНИ

Будапешт, Мадярщина. — В мадярському місті Кіш кунгалаш, розположеному приблизно 90 миль від Будапешту, совєтське командування окупаційної армії влаштувало святочну церемонію з причини виведення з Мадярщини першої партії совєтських танків, згідно з обіцянкою генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Міхаїла Ґорбачова на сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

Крім танків, згідно з пляном М. Ґорбачова, мадярську територію, Німецьку Демократичну Республіку і Чехо-Словаччину, покинуть прибизно 50,000 вояків приналежних до різних частин. Під час свого виступу совєтський керівник обіцяв, що СССР зменшить свої збройні сили на 500,000 вояків і зменшить 10,000 танків, частина яких буде відтягнена із Східньої Німеччини з метою зрівноважити збройні сили Варшавського Пакту з такими ж силами Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО).

Танки із бази в Кінкунгалаші були заладовані на спеціяльні залізничні плятформи. На церемонію прощання були запрошені також місцеві і закордонні кореспонденти та фоторепортери, правдоподібно для того, щоб вже на другий день в західній пресі появились репортажі і фото знімки із замітками, що плян М. Ґорбачова, заповіджений ним 7-го грудня минулого року в Ню Йорку, почав реалізуватися. Представникам західніх засобів масової інформації було дозволено фотографувати танки типу Т-64, наближатись до них. Танк Т-64 випосажений 125 міліметровою гарматою, важить 35 тонн і здібний розвинути швидкість їзди 70 кілометрів на годину.

Виводять з Мадярщини покищо танки, але військові частини залишаються на місцях. Перша частина вояків нібито має повернутися до СССР в травні цього року. До травня наступного року імперські керівники обіцяли вивести принаймні 10,000 вояків. Усіх вояків в Мадярщині нараховують від 62-72,000 вояків. Загально припускають, що СССР забере з Мадярщини 450 своїх танків.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Генрі Кемм повідомив, що атмосфера на церемонії оживилась коли на плятформі появився полковник Борис Авраменко, заступник командира південної групи військ СССР і член італійського парляменту Іллльона Сталлєр, колишня кабаретна танцюристка і артистка порнографічних фільмів. Іллльона родом з Мадярщини і перебуває у Будапешті на конференції Італійської радикальної партії, яку вона репрезентує у парляменті. Сталлєр, навіть після вибору до парляменту, часто появляється публічно у вишуканих одягах з давніших „часів". Цього разу, каже американський журналіст, Іллльона вела себе пристійно, а на сиґнал вона навіть випустила у повітр'я білого голуба, символа миру, але птиця не хотіла летіли і заховалась між танками на плятформах, що викликало піднесений настрій і сміх серед присутніх журналістів.

НАРАДИ М. ТАЧЕР З Г. КОЛЕМ НІЧОГО НЕ ЗМІНИЛИ

Даідесгайм, Західня Німеччина. — У цьому надрайнському містечку, з якого походить канцлер Гельмут Коль, відбулися в неділю, 30-го квітня ц.р., давно заплановані розмови поміж прем'єр-міністром Великобританії Маргарет Тачер і головою уряду Західньої Німеччини. Темою розмов були ракети близького засягу з уваги на нове становище німецьких політиків, які, без уваги на політичні переконання, тепер стоять на становищі переговорів з Москвою для зменшення зброї і відкладення справи ракет до 1992 року.

Це нове і несподіване становище Західньої Німеччини викликало велике занепокоєння у Вашінґтоні і Лондоні тим більше, що наради НАТО заплановані на кінець травня.

Помимо різкої різниці поглядів, яка тепер виказалася, коментатори підкреслюють, що все відбулося у приязному настрої, хоча обоє вони ясно стояли на своїх становищах. М. Тачер декілька разів заявила, що усі члени НАТО є зв'язані зобов'язаннями, які вони раніше взяли на себе на спільних нарадах, а Г. Коль сказав, що Західня Німеччина мусить знайти підставу до спільного рішення на нарадах НАТО, щоб ці наради були успішні. Він також старався доказати, що він не є за повним усуненням з Европи ракет короткого засягу, а лише за зменшенням їхньої кількости. Але при тому зазначив, що соціял-демократи, які є в опозиції до його уряду, є за тим, щоб взагалі цих ракет не було. Щоб оправдати своє становище Г. Коль повторив за своїм міністром закордонних справ Гансом Ґеншером фразу, що він відповідає за долю цілої Німеччини, а ракети в першу чергу грозять Західній і Східній Німеччині.

У Тбілісі напружений стан продовжується

Тбілісі. — Грузинські активісти змушені були відкласти призначений на понеділок, 24-го квітня, масовий мітинґ, бо власті попередили їх про можливе повторення кровопролитних подій 9-го квітня. На телевізії був показаний виступ міністра внутрішніх справ республіки Шота Ґорґодзе, який заявив у Тбіліському університеті, що у зв'язку з напруженістю становища демонстрації тепер неможливі.

Як зауважує керівник неформальної організації „Суспільство національної справедливости" Іраклій Шенґелая та інші активісти, ці заяви місцевих властей звучать скоріше як дружнє попередження, ніж погроза.

Коли нового секретаря грузинської комуністичної партії Ґіві Ґумбарідзе запитали, як він зареаґує на можливі майбутні демонстрації, він сказав: „Події 9-го квітня більше не повторяться".

Як пише кореспондент агентства Ассошіейтед Пресс, 9-го квітня були поранені кілька міліціонерів-грузинів, які намагалися заступитися за мирних мешканців, що їх атакували вояки, озброєні саперними лопатками, ґумовими палицями і ґазовими гранатами. Американський журналіст відшукав начальника тбіліської міліції Романа Звенсадзе, який заявив, що не дістав від начальства ніяких вказівок з приводу того, як вести себе на випадок повторення демонстрації. Однак, як сказав Звенсадзе, від себе особисто він заявив активістам, що проводити мітинґи і демонстрації під час традиційної 40-денної жалоби по жертвах тбіліської трагедії було б непошаною до загиблих.

У СВІТІ

ТОРНАДА І ТРОПІЧНІ ДОЩІ в Бенґлядеш вбили 600 осіб, а 12,000 були поранені. Бурі і вода знищили понад 20 сіл, 200 осіб пропали без вістей і їх розшукують рятункові команди. Центром торнада була околиця столиці Дака, передмістя якої також потерпіли від торнад і зливних дощів. Уряд Бенґлядешу проголосив стан поготівля, наказав частинам армії допомагати населенню і звернувся до Міжнародного Червоного Хреста та урядів інших держав прийти з допомогою, яка є конечною в теперішній ситуації.

АЛЕКСАНДЕР ДУБЧЕК, КОЛИШНІЙ перший секретар Комуністичної партії Чехо-Словаччини, який ще на переломі 1967-68 року пробував увести у своїй країні здемократизовану систему, яку пізніше, спираючись на доктрину Леоніда Брежнєва, зліквідували танкові частини військ Варшавського Пакту, виступив на телефізійній мадярській програмі в Будапешті. Він гостро засудив подвійну гру колишнього совєтського генсека Л. Брежнєва, „якому не можна було вірити, — заявив Дубчек, — бо він говорив зі мною щось інше, а поза моїм відомом підготовляв інвазію на Чехо-Словаччину для ліквідації празької весни". Амбасадор Чехо-Словаччини в Будапешті Властіміль Еренберґер вніс формальний протест проти виступу А. Дубчака на телевізії. Крім того чехо-словацька газета „Руде Право" натякає, що відносини між Прагою і Будапештом можуть погіршитись з цього приводу.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Великобританії повідомило, що працівники державної служби в Ірані заарештували британського громадянина Джана Бойдена з невідомих причин. Представник міністерства заявив, що це вже другий братанець притриманий іранською поліцією в останньому часі. „Ми попросили амбасадора Швеції в Теграні, щов він постарався вияснити в чому обвинувачують Бойдена", — заявив речник міністерства. Шведія, як відомо, заступає інтереси Великобританії в Ірані. Недавно уряд прем'єр-міністра Марґарет Тачер викинув з Британії 18-ох іранців і тому треба припускати, що шиканування британців є відплатою за це потягнення.

УРЯД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ НАСТОЮЄ, щоб плян модернізації військових частин Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) був здійснений згідно з прийнятим пляном. Йдеться про інсталяцію близькосяглих ракет з атомовими головками, якими, доречі, користуються військові частини Варшавського Пакту. Европейські країни, зокрема Західня Німеччина, Бельгія, Норвегія, Греція, Італія і Еспанія підтримують плян канцелера західньонімецького уряду Гельмута Коля, щоб НАТО розпочало переговори із Совєтським Союзом про ліквідацію цієї зброї. Великобританія засуджує такий плян і вважає роззрбоєневі тенденції деяких европейських країн шкідливими і загрозливими для оборонної системи НАТО. Позицію Великобратанії підтримують З'єднасні Стейти Америки.

ГАЗЕТА „СОВЄТСЬКИЙ СПОРТ" повідомила, що Валерій Лобановський, тренер футболу, веде переговори з неназваним покищо італійським клюбом копаного м'яча. Згідно з опінією газети треба очікувати позитивних вислідів переговорів вже в скорому часі. Згідно з підписаним договором Лобановський мавби стати головним тренером італійських футболістів. Газета підкреслює, що проголошення цього договору буде мабуть найбільшою сенсацією у світі в цьому році. Український тренер зможе перебрати керівництво тільки в 1990 році після закінчення змагань за світовий чемпіонат.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ в Ню Йорку не надто відрізнявся кількістю різнородних імпрез від кожного попереднього, як в українській так й в америнаській громадах. Все ж таки найшлися дві зовсім інші імпрези в котрі включилися всі громадяни міста чи пак „великого яблука". Рад не рад запримічують наші співгромадяни, що велика кількість їх співжителів святкували Великдень, а серед них і українці католики і православні у своїх парафіях св. Юра, св. Володимира та інших. Одначе цілий Ню Йорк величньо, могутньо та навіть патріотично відзначив 200-ліття інавґурації першого американського президента Джорджа Вашінґтона, яке відбулося саме в Ню Йорку 30-го квітня 1789 року у Федеральній залі на вулиці Волл.

АМЕРИКАНСЬКІ ПІДПРИЄМЦІ на кожному кроці відчувають велику конкуренцію у закордонних продуктів, тому за останніх кілька років якість американських виробів значно поліпшилася. Все ж таки визріло нове і може дещо несподіване конкуренційне поле, що завдає великого болю американським вирощувачам квітів, бо відчувають велику загрозу зі сторони Центральної Америки, Голляндії та Колюмбії. Деякі з американських вирощувачів заяеляють, що з імпортованими квітами пробирається в країну кокаїна не говорячи вже про багато нижчі ціни при перепродуванні квітів й тому домагаються урядової заборони або бодай обмеження на ці імпорти. Знову ж інші вирощувачі твердять, що американські підприємці цього діла мусять знайти нові методи, щоб з цим боротися.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ПОТВЕРДИЛИ поміщену у „Вашінґтон Пост" вістку про те, що президент Джордж Буш запропонував зробити засідання, на якому можна було б обговорити процедуру передачі керми країни в руки віцепрезидента Дена Квейла у випадку неспроможности Президента. Таке засідання влади відбулося минулого тижня у Білому Домі з участю президента Дж. Буша його дружини Барбари, віцепрезидента Д. Квейла та його дружини Мерлін і принайменше двох старших урядових чиновників, Бейдена Ґрея, офіційного адвоката Білого Дому, та офіційного лікаря Білого Дому Бертона Лі. Урядові чинники заявили, що зроблено це тому, щоби запобігти таким непорозумінням, які виникли коли було поранено колишнього президента Роналда Реґена під час замаху на його життя Джаном Гінклі.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ У СВОЄМУ звіті за березень ц.р. подає, що американці останніми часами почали більше ощаджувати гроші та цим заперечили загальну опінію про те, що американці вміють тільки видавати гроші. Починаючи з 1987 уроку — рік найнижчих ощаджень впродовж останніх двадцяти років — статистика показує, що американці постепенно почали куди більше грошей складати на щадничі банкові книжечки, а в першому кварталі ц.р. це почало доходити до попередньо високих рівнів 1970-их років.

П. Дзюба переобраний на голову Рочестерської Округи УНСоюзу

Учасники нарад Округи в Рочестері.

Рочестер. — В суботу, 11-го березня ц.р., в приміщенні Українського Народного Дому відбулися Річні загальні збори Рочестерської Округи УНСоюзу.

Збори відкрив голова Петро Дзюба, привітавши всіх присутніх головного касира УНСоюзу Уляну Дячук, представників відділів, головного радного УБСоюзу Василя Іванціва і гостей. Опісля він ствердив, що Округа об'єднує 10 Відділів, а саме: 36, 43, 66, 89, 217, 285, 316, 343, 367 і 437, представники яких є на нарадах.

Голова пропросив присутніх повстанням з місць вшанувати однохвилинною мовчанкою пам'ять тих членів, які відійшли у вічність, між якими є почесний голова Округи і заслужений союзовець, Константин Шевчук.

Предсідник подав порядок нарад, який прийнято, як також ствердив правосильність зборів. На внесок Михайла Малинівського присутні погодилися, щоб Управа Округи перевела збори. П. Дзюба і секретар Дмитро Пристай переводили збори. Протокол з минулорічних зборів відчитав Д. Пристай і на внесок В. Іванціва, підтриманий всіми присутніми, був принятий як подано.

За Управу першим звітував П. Дзюба. Він представив пророблену працю. 27-го лютого 1988 року він перебрав провід Округи і за цей час Округа відбула річні збори і два засідання. Він репрезентував Округу на святкування 35-ліття місцевої кредитівки, є членом Комітету 1000-ліття Хрищення України, брав участь у з'їзді голів Округ на Союзівці враз з Олександром Скібіцьким, містоголовою Округи в днях 3-4-го грудня 1988 року. Брав участь в першому засіданні комітету організування виступу мистецької групи „Ослав'яни" з Польщі, як також помагав організувати членів УНСоюзу.

(Закінчення на стор. 3)

ВИСТАВКА МИСТЦЯ З УКРАЇНИ

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці влаштовує виставку картин Олександра Костецького, гостя з Києва, у неділю, 7-го травня ц.р., в ґалерії ОМУА, 136 Друга авеню. Відкриття виставки о год. 1-ій по полудні. Виставка триватиме до 14-го травня ц.р. і буде відкрита в будні від 6-ої до 8-ої год. вечора, в суботи і неділі від 1-ої до 8-ої год.

ДОПОВІДЬ М. ЛЕБЕДЯ

Ню Йорк. — Український Літературно-Мистецький Клюб влаштовує в п'ятиня, 5-го травня ц.р., о год. 7-ій вечора доповідь Миколи Лебедя на тему „Сучасні процеси в Україні та українська еміґрація". Доповідь відбудеться в приміщеннях клюбу в Домі Українського Визвольного Фронту, 136 Друга авеню.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
"Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N J 07303

Заприсяження першого президента ЗСА

У дні 30-го квітня ц. р. минуло докладно 200 літ, як Джордж Вашінґтон склав присягу на американську Конституцію, як перший президент З'єднаних Стейтів. Це заприсяження відбулося у теперішній долішній частині Мангеттену, яка тепер є дільницею нюйоркської біржі і великих банків на чолі з банком Морґана. Окремий створений „ад гок" Комітет від довгого часу приготовляв урочисте відзначення тих роковин. Вибрано актора, подібного постаттю і обличчям до Джорджа Вашінґтона, який відтворив сцену історичної події, заприсяження — рікою Гадсоном дефілювали вітрильники ще з-перед 200 років та сучасні новітні кораблі, — так само маршувало військо в уніформах з-перед 200 років і сучасне. Центральною точкою цих церемоній була промова прибулого з Вашінґтону 41-го з черги президента Джорджа Буша. Він прославляв Конституцію, яка з усіма її пізнішими Додатками і першими 10-ти постановами, відомими, як „Закон прав", — становить зразок для всього світу, як повинен виглядати демократичний устрій. Демократія, — як про це вже згадувано не раз на цьому місці — це найтрудніша і найскладніша система, бо вимагає зрілости народних мас Греції з епохи перед народженням Христа.

Урочисте відзначення 200-ліття інавґурації першого президента ЗСА спонукало коментаторів американських засобів масової інформації до оптимістичних завваг на тему сучасних лих Америки. На протязі 200 літ Ню Йорк розрісся з 30,000-го до 10-ти мільйонового міста. ЗСА мали спершу тільки 13 — тепер мають 50 стейтів. Мала держава стала наймогутнішою потугою світу з найвищим життєвим стандартом. Але цей головокружний зріст мав і погані наслідки: свобода переходить у сваволю, погоня за грошовою наживою породила пошесть наркотиків, зросло злочинство, настала революція у світі моралі й етики, настала криза у шкільництві й судочинстві Але, — стверджують розумні коментатори, — коли на протязі 200 літ пощастило американцям чудо перетворення у суперпотугу, то пощастить й перебороти всі ті сучасні лиха. Президент Джордж Буш, хоча інший методикою свого правління від свого попередника Роналда Реґена — однозгідний з ним в оптимізмі, що добрі сили Америки переможуть і що настане знову час, коли і в ділянці моралі прийде зворот до кращого і вулиці Ню Йорку та інших великих міст стануть знову безпечними.

Володимир Яців

ДЕМОКРАТІЯ СОВЄТСЬКОГО ЗРАЗКА

I.

Правдоподібно будівничі соціялістичної держави, Союзу Совєтських Соціялістичних Республік (СССР) змушені протирати очі у зв'язку із чудом, що сталося 27-го березня цього року в їхній країні. До цього чуда також приглядався з подивом і скептицизмом цілий світ, який бачив мільйони громадян Совєтського Союзу, які віддавали свої голоси свобідно відверто, і рівночасно критикували соціялістичну систему московсько-совєтського зразка.

Тисячі кандидатів були вибрані в міській мітинговій атмосфері на передвиборчих зібраннях, на яких багато комуністичних партійних наємників познайомились з правдивою гласністю і перебудовою. Сьогодні можна легко висловлюватись про історичні демократичні вибори до Верховної Ради СССР.

Багато пригноблюваних суспільств у світі переводять вибори, і вибирають тих самих членів до уряду, однак це не означає, що вони вільні і свобідні. У випадку виборів у Совєтському Союзі, зовсім ясно, яку силу влади будуть мати 2,250 членів Верховної Ради. Також це є ясно в опінії громадян, які може не погоджуються з деякими точками перебудови, але вони обвинувачують консервативних членів партії за стримування виконання плянів перебудови і за критичний стан господарський країни. Ці проблеми є дуже важні і позитивна розв'язка їх буде мати великий вплив на зміни, які є пляновані в програмі перебудови.

Дотепер можна сказати що не було серйозних розмов про многопартійну систему в Совєтському Союзі, однак такі дискусії йдуть в Польщі, Мадярщині, і в інших сателітних країнах Середньо-Східньої Европи, однак нині у Совєтському Союзі такі дискусії не передбачені, тому що Ґорбачов і його прихильники, як також бюрократи, не думають дозволити іншим політичним партіям, на леґальне існування у своїй монопартійній державі. Однак, коли звернемо увагу на висліди чотириденних дебат на партійній конференції, першої після сорок один років, яка відбулась вліті минулого року в Москві, то мусимо сказати, що ця конференція загострила апетити на щось нового, що перевірено тепер у виборах до Верховної Ради, і треба ствердити, на підставі вислідів виборів, що політичний смак, може змінитися назавжди у совєтського громадянина.

Після виборів можна завважити, що ідеї Ґорбачова стали більше вагомі, ясніші для громадян, і тому виринула проблема, як можна буде контролювати демократичного пролетаря громадянина, який вийшов тепер з мішка, і добровільно відкрито віддає свій голос на цього кандидата, якого вважає за оборонця його життєвих інтересів. Наслідки виборів напевно відчують консервативні члени партії, комуністичні наємники в національних республіках, як також ця вісімнадцятьмільйонова армія членів Комуністичної партії, якщо будуть перепроваджені реформи. Проблеми, які виринули в балтійських республіках, як також в інших національних республіках СССР, заставляють Ґорбачова і його дорадників застановитись над цією проблемою, і знайти відповідну розв'язку для її полагодження.

Найважливішою, чутливою і першого значення насьогодні в Совєтському Союзі є економічна проблема і тому ставиться питання, як вийти з цієї кризи, і як спрямувати аґрарну політику, щоб вийти з кризи і користуватись нормальним і здоровим економічним розвитком країни. Сьогодні Совєтський Союз імпортує 36 мільйонів тонн зерна річно, щоб покрити недобір на відтинку прохарчування населення. На підставі статистичних даних можна ствердити, що 20 відсотків зібраного зерна втрачено в наслідок злого бюрократичного адміністрування.

Ґорбачов, як великий прихильник партійної демократизації, є переконаний в тому, що йому удасться по певному періоді часу вийти з катастрофічного харчового положення. На його думку, ці політичні полегші на відтинку внутрішньої політики, а головно гласність приспішить реалізацію програми економічної перебудови країни. Однак треба ствердити, що ситуація на господарському відтинку не покращала за чотири роки влади Ґорбачова, не зважаючи на полегші на політичному відтинку.

Колишній член Політбюра Борис Єльцин, який здобув безконкуренційну перемогу у виборах до Верховної Ради в Москві, закликав у своїй передвиборчій кампанії покінчити з офіційними привілеями і зліквідувати силу партійної бюрократії. Він закликав до радикальних реформ і до приспішення перебудови на всіх відтинках суспільно-політичного і господарського життя. Знову Ґорбачов, перебуваючи на відвідинах в Києві, пригадував громадянам столиці України, що Совєтський Союз у своїй короткій історії пережив багато гіршого, і тому він визвав мешканців цього міста не тратити надії, і працювати в користь реформи, яка причиниться до кращого життя на всіх відтинках суспільного і господарського відродження.

На підставі рухів спротиву суспільства монопартійній владі не тільки в Совєтському Союзі, але також в його сателітних країнах Середньо-Східньої Европи можна сказати, що демократизація системи є далека від зреалізування. Вона залежатиме від багатьох чинників, які будуть мати рішальний вплив на переведення змін в системі. Реалізування плянів перебудови у великій мірі буде залежати від аґрарної політики влади.

Закінчення буде.

Уряд Щербицького проти Народного Руху

Комуністична влада в Україні стривожена всезростаючим авторитетом Народного Руху України за перебудову й задумується, „що це буде за організація? Нова структура, що діятиме паралельно партії, чи альтернативна їй?"

Ідеологічний відділ ЦК КПУ організував зустріч за „круглим столом" представників творчих спілок. Зустріч відбулася 24-го березня ц.р. і матеріяли про це опубліковано в газеті „Літературна Україна" за 6 квітня ц.р. Тон надавав завідуючий ідеологічним відділом ЦК КПУ Л. Кравчук, який вніс пропозицію „виробити цілісну теоретичну концепцію української національної культури". Це, за його словами, має бути державно-політична програма, реалізацію якої можна було б контролювати. Проєкт програми, після його вироблення, буде опублікований для широкого громадського обговорення.

В ході зустрічі за „круглим столом" відбулася жвава дискусія навколо ідеї Народного Руху України за Перебудову та навколо проєкту його програми. Л. Кравчук запевняв, що проєкт програми НРУ не отримав всенародної підтримки, про що свідчать нібито численні листи на адресу ЦК КПУ з осудом НРУ, який безперервними дискусіями відволікає людей від практичних справ і все зводить до трьох слів: „диктувати", „вимагати", „контролювати".

Як бачимо, з одного боку партійний ідеолог пропонує політичну програму, яку повинна контролювати Комуністична партія, а з другого боку — категорично протестує проти того, щоб роботу Комуністичної партії контролював народ і обурюється, що народ сміє чогось вимагати від комуністичного режиму. На його думку, вимагати має право тільки комуністична верхівка. Л. Кравчук також обурювався, що „УГС та інші подібні угрупування претендують на те, що саме вони можуть скласти політичну і кадрову базу руху. Для організації підтримки ідеї Народного руху нині використовуються недемократичні форми".

Отже мирні заходи УГС, демонстрації і мітинґи Кравчук називає недемократичними. Очевидно, демократичними він вважає недавні жорстокі розправи над мирними демонстрантами, побоїща, судилища, „психушки," спеціяльні війська, гумові киї, отруйні гази та собаки — все те, що комуністичний режим застосував проти Народного руху.

Більшість промовців підтримали Кравчука, що двопартійність чи багатопартійність може дестабілізувати ситуацію, загальмувати перебудову. Вони закликали об'єднатися з Рухом при умові, якщо Рух не виступатиме за розбрат і національну ворожнечу.

На підтримку Народного Руху України виступили письменники Д. Павличко та І. Драч. Говорячи про проєкт програми Руху, Д. Павличко сказав: „Там немає нічого того, що нам приписують деякі критики. Я вважаю, що ми не повинні займатися огульним засудженням цього документу". Павличко зауважив, що проєкт програми Народного руху „слід покласти в основу якогось нового, більш контретного документу".

І. Драч беззастережно виступив на боці Руху, відкидаючи будь-які критичні зауваження з приводу проєкту програми НРУ. Він заперечував, що НРУ має націоналістичний характер. „Противники Народного Руху всіма засобами і силами захищають командно-адміністративну систему. Та ініціятори Руху не відступлять. Ми спільними силами, тобто українськими, білоруськими, московськими і ленінґрадськими, доб'ємося свого", — закінчив І. Драч.

Роман Шпорлюк

„АКЦІЯ — УКРАЇНА"

З великим зацікавленням я прочитав у газеті інформаційне повідомлення п.з. „Українські студенти започаткували „Акцію — України" („Свобода", 10-го березня ц.р.). Довідався між іншим, що виголошено на спеціяльній конференції доповіді, про те, „як нав'язувати контакт з американською пресою", і ще одну доповідь „як практично підготовлятися до зустрічі з політичними діячами Америки". Не сумніваюся, що це були вартісні лекції і що взагалі справа інформування американської громадськости про сучасні події на Україні заслуговує на підтримку. Однак є в мене кілька запитань як до організаторів, так і до учасників конференції і заплянованої „Акції". Звідки їм відомо, що „сьогодні багато підпільних організацій та активістів в Україні?" Які ж вони підпільні, якщо про них знають навіть українські студенти в Америці? Якщо такі організації справді існують, то чому їх так просто деконспірувати? Особисто в мене є поважні сумніви в їх існуванні і я також переконаний, що такі „інформації", коли їх передавати американським політикам і журналістам принесуть більше шкоди інформаторам і до популяризації дійсних українських змагань нічого доброго не внесуть. Друге питання ще важливіше: що конкретно що наші інформатори розповідять про Україну нібито позбавленим знання американцям?

На цій же першій сторінці „Свобода" за 10-те березня повідомляє, що „Інтелектуалісти відкрито домагаються прав для України". Стаття є переказом довшого звіту, що появився у газеті „Ню Йорк Таймс". Отже для читачів „Свободи", в тому числі гадаю і учасників „Акції — України", є великою новиною — перша сторінка! — те, що пише американський репортер. А для менш більш постійного читача „Літературної України", „Культури і життя", журналів „Жовтень", „Дніпро", газети „Молодь України", „Спортивної газети", і ще інших, зовсім леґальних видань з Києва і Львова чи Харкова, у статті американського кореспондента жадних сенсацій нема. У тому власне факті, на мою думку, слід бачити велику і корисну ролю, що її можуть відіграти студенти з „Акції Україна". У них є доступ до української преси — знають мову — і розуміння української політики — знають історію. Власне ці молоді люди мають усі кваліфікації до того, щоб стати штабом експертів від сучасних подій і процесів в Україні і взагалі в усьому СССР, а також і в інших комуністичних країнах де проживають українці. (Як відомо, українці, зокрема молодь, дуже активізується у Москві, трохи повільніше — у Ленінграді). Таким чином маємо відповідь на наше друге питання: наші студенти стануть експертами від різних аспектів сучасної України. Наприклад, багато там тепер пишуть про спроби молоді, навіть у таких провінційних містах як Черкаси, встановити безпосередні контакти з молоддю Америки. І пишуть про те, як місцеві бюрократи тому стараються перешкодити. Було б прекрасно як би „Акція — Україна" зібрала з самої совєтської преси документацію про такі спроби української молоді дружити з Америкою і саботаж тих заходів з боку апарату. (Дивись про це на статтю Степана Вінярського „Чому черкащани не поїхали до Америки", в газеті „Молодь України", 16-го лютого 1989 року). Я переконаний, що на такі інформації зареаґує преса, зокрема у тих американських містах, з якими хочуть зв'язатися юнаки і дівчата. Зареаґують також місцеві політичні діячі, а також і члени Конгресу від тих округів. Американську публіку можна інформувати на підставі офіційної преси — та „офіційна" преса публікує тепер такі критичні матеріяли яких і дехто в еміґрації собі уявити не може — а також використовуючи пресу незалежну, наприклад „Український вісник". Тем і матеріялів є дуже багато і ні одна людина, ні одна установа, про сучасну Україну всього важливого подавати не спроможна. А скільки читачів „Свободи" знають, що у теперішню пору три совєтські українські жунали друкують з продовженням три різні праці Михайла Грушевського, серед них одну досі не публіковану! Це і нашим історикам варто знати! Отже „Акція — Україна" просвічуватиме не тільки американців а й українців. Не можна вимагати, щоб професійні аналітики сучасної України — Роман Сольчаник, Богдан Нагайло і Дейвид Марплс — аналізували систематично всі аспекти сучасної України. Тішить мене вістка, що їм на допомогу приходить свіже поповнення — українознавці-інформатори з „Акції — Україна".

Нема чого боятися, ще раз повторюю, що нашим студентам-дослідникам бра-

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕДСТАВНИК МАРІОНЕТКОВОГО промосковського уряду в Афганістані заявив закордонним кореспондентам, що урядові військові частини завдали дошкульних ударів повстанським частинам коло міста Джелялябад. Політичні спостерігачі ставлять під сумнів інформації комуністичних пропаґандистів, але докладно їх перевірити не можливо, бо кореспондентам заборонено відвідувати зону боїв. Муджагедіни натомість твердять, що збройні сили партизанів застосовують тактику зашморгу, тобто тотальної бльокади міста і обстрілу літаків, які намагаються доставити до Джелялябаду зброю, амуніцію і харчі. „Ми хочемо взяти місто якнайменшими жертвами людей з нашої сторони", — заявив один з командирів повстанської частини. Вміжчасі Москва і Кабуль знову почали атаку на Пакістан і З'єднані Стейти Америки, які мовляв, ламають попередні договори і висилають у зону боїв не тільки зброю, але і своїх дорадників. Про свою масову доставу зброї, дорадників та летунів по стороні комуністичних військ, Москва не говорить нічого, — кажуть військові спостерігачі.

АМЕРИКАНСЬКІ НАУКОВЦІ, знавці та урядові чиновники, що займаються японськими справами, турбуються тими подіями, що заіснували останніми днями довкруги правління країни, як і резиґнація прем'єр-міністра Н. Такешіти. Їхня журба пов'язана радше з наслідками цих подій на американські зусилля в справі торговельних і індустріяльних договорів, зокрема і спільного будівництва літаків-винищувачів типу ФСХ.

Стефанія Бубнюк

НЕЗАБУТНІЙ САСКАТУН

(З нагоди 55-річчя Центральної Управи ОУК)

I.

Зближається 29-та Крайова Конференція Організації Українок Канади (ОУК), а з нею думки мимохіть линуть до початків нашої організації, до Саскатуну, коли там 28-го липня 1934 року на Першій Крайовій Конференції Українського Національного Об'єднання (УНО) створено один центральний провід для всіх тоді існуючих жіночих товариств при Українській Стрілецькій Громаді (УСГ) і також УНО, а їх було вже понад двадцять.

Саскатун, хоч невелике місто у провінції Саскачевану, був важливим осередком тодішнього українського піонерського руху, розсадником нових ідеї, нових духових цінностей, що творили підвалини під українські всеканадські далекосяглі почини на культурно-освітньому і суспільно-політичному полі. Саскатун був також початком крайового маштабу організацій Союзу Українців Самостійників (СУС), Українського Національного Об'єднання і Братства Українців Католиків (БУК), які не тільки донині існують, не тільки мають за собою довгий шлях здобутків, але й далі продовжують свою працю в українських організаційних надбудовах КУК, СКВУ і СФУЖО.

Стільки про Саскатун, але я вертаюся до нашої організації, яка саме в цьому невеликому місті Саскатуні розгортала свою початкову зцентралізовану працю

Як уже згадала, на Крайовій Конференції УНО 28-го липня 1934 року в Саскатуні покликано до життя нашу організацію — Організацію Українок Канади, а її патронкою обрано героїню Ольгу Басараб. З'їхалися там представниці вже існуючих жіночих товариств і вирішили працювати разом, як відділи ОУК, під одним центральним проводом. Пригадую, що тоді обрано центральну управу, контрольну комісію і організаторок на провінції. Головою центральної Управи обрано Анастасію Павличенко, мене секретаркою, Анну Романів заступницею секретарки і Франку Коссар касиркою.

І там ми, новообрана центральна управа, приступили до праці. А праця не була легка. Ми ж починали з нічого і майже без жадного організаційного досвіду, без фінансів, без ніякого приладдя, тільки з палким патріотизмом і гарячим бажанням давати відділам правильний напрям праці, а тим самим чесно і гідно сповняти взятий на себе обов'язок.

Пригадую як часто ми сходилися, як радилися, застановлялися як було б найкраще вести працю. Наша голова завжди приходила на засідання з певними думками, проєктами, ми від себе додавали, дискутували і вкінці вирішували. Так то починалася праця, провідна праця нової центральної управи Організації Українок Канади: започаткування постійного листування з відділами, висилання щомісячних обіжників з пляном праці, готових матеріялів-рефератів на святкування з нагоди роковин смерти нашої патронки Ольги Басараб, Віри Бабенко і інших, на відзначення важливих історичних подій, заслужених українських постатей, на культурно-освітні вечори, далі видання статуту ОУК, видання двох драм Олекси Лугового, про Ольгу Басараб і Віру Бабенко, портрету Ольги Бсараб, започаткування сторінки ОУК у „Нашому Шляху", власної бібліотеки, музею. Словом закроїли працю на всю широчінь. В терені працювали обрані на Крайовій Конференції організаторки. Рожа Ковальська відвідала майже всі тоді існуючі відділи ОУК з доповідями та організувала нові. Не меншу працю виконала на сході Канади Стефанія Савчук, пізніше довголітня голова Центральної Управи ОУК і голова СФУЖО, а в Манітобі відома громадська діячка-піонерка Євгенія Ситник.

Розуміється, що одним з головних завдань діяльности Організації Українок Канади була фінансова допомога визвольним змаганням рідного краю, політичним в'язням, інвалідам, Рідній Школі, що центральна управа постійно підкреслювала в обіжниках. Згодом постала ще думка творення при відділах ОУК підвідділів Українського Золотого Хреста в цілі не тільки більшої матеріяльної, але й особистої допомоги у випадку червонохресної праці в Україні.

Доручення і вказівки відділам ОУК були багатогранні, але наперед хтось мусів це відповідно поставити на папір. Мені, як секретарці, прийшлося виконувати всю ту працю. І я виконувала. Спершу робила це даром, а пізніше вже не тільки як секретарка, але т.зв. канцелярійна сила за 15 долярів місячно. Приходила до канцелярії п'ять разів по полудні в тижні і робила все, що треба було. Так було до 1941 року. Пригадую, що тоді також працювала в канцелярії Ганя Романів (пізніше Зелена), яка допомагала в праці Крайової Екзекутиви УНО і, як вправна машиністка, гнала пальцями по машині, а я стукала двома пальцями по своїй машині. Десь трохи пізніше приходила до канцелярії ще дуже молоденька членка МУН (мабуть, учениця 10-ої кляси) Ганя Мисик (пізніше Вах) і теперішня редакторка „Жіночого Світу". Тоді певно й набиралася організаційного досвіду і видно, що той досвід не був даремний.

Поза працею у центральній управі ми всі були також членками місцевого відділу ОУК, але я вернуся дещо назад, до самих початків нашого організаційного життя у Саскатуні.

Якось так трапилося, чи може щасливим збігом обставин, що в Саскатуні зосередилося кілька провідних українців, які приїхали до Канади після Першої світової війни і саме вони поклали тривкий ґрунт під цілість нашої організації. З початком 1930 року, а може й раніше зорганізовано гурток Української Стрілецької Громади ч. 4, якщо добре пам'ятаю (Гурток ч. 1 постав у Вінніпеґу). Головою Гуртка ч. 4. був інж. Володимир Коссар. До УСГ долучилося жіноцтво під назвою Жіноче Товариство ім. Ольги Басараб. Головою була Докія Ендерсон. Спершу всі сходилися разом у своїх домах, пізніше в найменій домівці, а свою працю — вистави, концерти, танцювальні виступи, доповіді відбували в найманих залях. Майже всі вони були нещодавно прибулі до Канади українці, сповнені глибоким патріотизмом і любов'ю до залишеного поневоленого рідного краю, не тільки хотіли допомогти йому фінансово, але заразом і зустрітися зі своїми рідними земляками. Канада була тоді для нас усіх чужою і такою відмінною країною від рідної, а в тому часі ще й велике безробіття дошкуляло нам усім.

Так було з рік-два, коли то вже всім надоїло тинятися по чужих приміщеннях і тоді рішено будувати свій власний дім. Це було не абияке рисковне рішення, бож у тодішній фінансовій кризі, т.зв. депресії, коли майже всі були без праці, важко було повірити, що такий колосальний задум можна буде зреалізувати. Але, де є добра воля, охота, а головно слушність чину — все можна перемогти.

Не буду зупинятися в деталях, тільки згадаю, що знайшлися в Саскатуні патріоти, які позичили трохи грошей, інші дарували, а будову першого Українського Національного Дому в Канаді таки своїми власними руками і зусиллями самі члене збудували. До тієї праці немало також причинилися жінки, членки жіночого товариства ім. О. Басараб під проводом своєї головигосподині Д. Ендерсон. І тоді, вже у власному простором домі пішла праця швидким темпом. Щонедільні вистави, навіть оперети — „Ой не ходи Грицю", „Чорноморці", „Вій", концерти (мій чоловік був диригентом), культурно-освітні вечори, українська школа, відзначування різних історичних подій. Перше свято в Канаді в роковини смерти Ольги Басараб відбулося у власному, ще й не зовсім викінченому домі в Саскатуні.

Багато українців сприяли і навіть допомагали в широкозакроєний праці Стрілецької Громади і згуртованого при ній жіноцтва. Щоб дати нагоду їм і всім українцям не тільки в Саскатуні, але й у Канаді, що погоджувалися з ідеєю українського національного руху, спільно домагати здійсненні його ідеї, приступлено в Саскатуні до започаткування нової організації в Канаді — Українського Національного Об'єднання.

Ця знаменна подія відбулася восени 1932 року на зборах з численною участю саскатунців. І хоч фактично Українське Національне Об'єднання постало кілька місяців раніше в Едмонтоні, провінції Альберті, то вже на Першій Крайовій Конференції УНО в Саскатуні його центр перейшов до Саскатуну з інж. В. Коссарем на чолі. Рік пізніше другою важливою подією було перенесення „Нового Шляху" з Едмонтону до Саскатуну, незамінним редактором якого був Михайло Погорецький.

Продовження буде.

П. Дзюба...

(Закінчення зі стор. 1)

Секретар Округи Д. Пристай звітував, що Округа відбула одні річні збори і одні організаційні збори і з них він написав протокол, а два дописи до „Свободи". Він репрезентував Округу на 35-літньому ювілею кредитівки, був на засіданні комітету для концерту „Ослов'ян" та помагав організувати членів УНС.

Касир Округи Марія Сверида звітувала, що в касі було 905.79 дол., а по виплаченні датків на народні цілі залишилося 770.79 дол. Вона брала участь в союзових зборах і засіданнях, як рівнож помагала організувати членів 343-го Відділу УНС.

Голова Контрольної комісії Михайло Малинівський заявив, що контроля книжок була переведена, всі рахунки годяться і він в імені Контрольної комісії дає внесок на уділення абсолюторії для уступаючої управи.

Опісля відбувся вибір Управи Округи на 1989 рік. Любомир Білик дав внесок, щоб залишити Управу з 1988 року, Степан Приймак, член Контрольної комісії, не бажав залишитися в Управі і на його місце вибрано Павла Прокопенка.

Згідно з вибором Управи Округи УНСоюзу в Рочестері на 1989 рік складається з таких осіб: Петро Дзюба, голова; Дмитро Пристай, секретар; Олександер Скрібіцький, заступник голови; Марія Сверида, касир; Марія Ковальчук і інж. Петро Лещишин, члени; до Контрольної комісії увійшли: Михайло Малинівський, голова, а Микола Лилак і Павло Прокопенко, члени.

Предсідник подякував в імені Управи всім присутнім за вибір і довір'я та запевнив, що всі будуть чесно працювати для УНС, його добра і росту. Він попросив до слова члена Екзекутиви, головного касира Уляну Дячук, яка привітала всіх присутніх від Головної Екзекутиви і поінформувала представників відділів про важні справи з діяльности Головного Уряду і Головної Канцелярії УНС.

У. Дячук зробила підсумку організаційної праці Округи за 1988 рік. Всіх нових членів було в минулому році 56 і тим самим організаційну квоту, 70 членів виконано на 80%. Першуном в Окрузі був Відділ 217-ий секретар якого С. Приймак приєднав 19 нових членів і став чемпіоном Округи. На другому місці був Відділ 43-ій з 16 новими членами. Їх приєднав секретар цього Відділу Д. Пристай. Обидва секретарі належать до Клюбу Будівничих УНСоюзу. У. Дячук склала цим секретарям щиру подяку за їх віддану працю і просила і в цьому році продовжувати цю важну працю, яка запевнить нашій організації дальший ріст. Опісля вона згадала про працю інших відділів. Відділ 367-ий виказав сім нових членів, Відділ 285-ий мав шість, а Відділ 316-ий по три члени. Придбали їх: у Відділі 367 — П. Дзюба і В. Попович по три члени і М. Лиляк — одного; у Відділі 316 — І. Ґалуґа — двох і Л. Білик — одного, а у Відділах 285 і 343 — секретарі цих Відділів А. Скібіцький і Марія Сверида. Їм усім У. Дячук склала в імені Головної Екзекутиви признання і подяку.

В цьому році суми виданого забезпечення є вищі тому, що члени забезпечуються на більші суми, як колись. УНСоюз має термінові поліси, які з одноразовою вкладкою, доступні для всіх. Діти треба забезпечувати заздалегідь, щоб могли в Союзі отримати стипендію на студії. Фінансово Союз стоїть дуже добре, з майном біля 100 мільйонів дол. Розбудовується Союзівка, а це вимагає додаткових фондів. Будуємо там новий дім для працівників під час сезону і для постійних, які там живуть. Відносно „Свободи" і „Українського Тижневика", Союз мусить фінансово докладати, але ж має обов'язок їм допомагати, бо це наша преса. Корпорація Дому проспеpує, а позичкові отримують 8 відсотків, або більше, залежно від ринкової стопи. Членам видається дивіденди чеком, а на їх бажання можна гроші залишити в УНСоюзі, або набути додаткове забезпечення.

Вибирається союзовця року, а ним може бути кожний активний член УНСоюзу. Продовжуючи дальше своє слово, головний касир У. Дячук інформувала, що Союз спонзорує приїзд закордонних українських мистецьких груп на концерти. Тут Союз дає поміч культурним, науковим, молодечим і харитативним організаціям, як також дає поміч кожному дисидентові, який приїжджає до Америки чи Канади. Отже Союз виконує дуже корисну працю для нашого народу і обов'язком наших громадян є забезпечуватися в Союзі і його зміцнювати.

У. Дячук подякувала особам, які продавали ювілейні відзнаки Крайового Комітету 1000-ліття Християнства в Україні. З тих грошей, що залишилися комітет плянує видати пропам'ятну книжку. Опісля У. Дячук вручила стодоляровий чек, як винагороду Округи за приєднання нових членів. Гучні оплески присутніх були доказом признання за інформаційну доповідь та дарунок.

Склавши подяку головному касирові УНС за вичерпну доповідь, предсідник відкрив дискусію.

Володимир Денисенко запитав, що робить Союз для молоді, а в дальшому про розбудову Союзівки. У. Дячук відповіла, що для молоді видається „Український Тижневик" і „Веселку", уділяється стипендії, влаштовується табори, а молоді члени мають можнсіть працювати на Союзівці, яку постійно відповідно розбудовується. Там є спротові удогіднення, басейн, тенісові корти і т.п. Вона заохочувала організувати прогульки на Союзівку. В. Іванців запитав, чи Союз може дати полісу на пів мільйона дол., як також чому Союз підніс видання поліс від 3,000 дол. вгору. С. Приймак спитав про видання поліс на суму 100,000 дол. Ірина Руснак запитала, яку квоту Союз призначив для Округи Рочестеру. Петро Косенко запитав, хто є відповідальний за видання „Свободи". Уважає, що друкується забагато некрологів, як також трапляються часті похибки. Джан Кучмій спитав про поліси.

На всі запити У. Дячук дала вичерпні відповіді.

І. Руснак похвалила редаґування „Українського Тижневика". У. Дячук заохочувала популяризувати союзову пресу, головно серед молоді. Роман Куціль поінформував, що він очолює комітет, зорганізований для помочі у виступах ансамблю з Польщі „Ослов'яни". Вже є роздані всі матеріяли, афіші, летючки, квитки, заля і замовлено вечерю, а найважливіше це що є охочі люди до помочі. У. Дячук подякувала всім, хто погодився помогти у влаштуванні виступів згаданого ансамблю.

Д. Пристай подав внесок, щоб відсвяткувати 80-літній ювілей 217-го Відділу і 95-ліття Батька-Союзу. Крім того обміркувати вибір кандидата на головного радного УНСоюзу для вибору на черговій Конвенції.

Інж. Петро Лещишин повідомив, що до Рочестеру приїхали родини з України і їм треба старатися допомогти. І. Руснак поінформувала, що для таких родин відкрито конто у кредитівці, на яке можна скласти пожертву.

Голова Округи подякував У. Дячук за участь у зборах і ще раз закликав присутніх приєднувати членів УНС. Закриваючи збори попросив присутніх на перекуску, яку приготовила М. Сверида. По закінченні зборів присутні ще довго обмінювалися думками і плянами відносно важливих союзових справ.

Київські...

(Закінчення зі стор. 1)

до 8-го травня ц.р., до клюбу завітали кілька представників республіканського організаційного комітету фестивалю „Червона рута" і „заходилися ревізувати діяльність клюбу щодо підготови фестивалю".

Особливо в цьому відзначились О.Репецький — музичний редактор українського радіо, і О. Горностай, представник Українського фонду культури. „Чимало здивувало й те, — пише Міщенко, — що за словами київських гостей, не 'Молодь України' стала ініціятором проведення свята, а фестиваль вигадав і організував хтось інший". Були завваження з приводу складу учасників, був натяк на те, що вони (О.Горностай і О. Репецький) вже, мовляв, знають хто повинен належати до жюрі, але „найбільше здивувало нас, каже М. Міщенко, ось що „бажано, щоб на фестивалі звучало якомога менше пісень Івасюка. Казали нам кияни, що потрібні, мовляв, нові відкриття і взагалі, поменше прив'язуйте ваш фестиваль до Івасюка..."

Автор листа закінчує словами: „ми з директором клюбу Михайлом Рибою тільки озирнулися на портрет В. Івасюка, який висить у клюбі. З нього всім нам так привітно усміхався Володя..."

Літня...

(Закінчення зі стор. 1)

Маючи на меті дальше вдосконалення літньої школи, зроблено заходи і отримано фінансову підтримку у 1989 році від Дослідної ради суспільних наук. Ця допомога є підтримана дотацією Державного департаменту, наданою на підставі акту з 1983 року про студії СССР та Східної Европи. Її мета — дбати про підвищення рівня існуючих літніх курсів і збільшувати їх число.

Поряд з іншими вдосконаленнями, нова дотація дала змогу затруднити координатора літніх курсів з мови. Вже розпочато працю над вдосконаленням програми і змісту курсів. Напередодні літньої сесії 1989 року буде проведено однотижневий семінар для викладачів і аспірантів, що спеціялізуються з української мови. Завдання семінару — впровадження слухачів у теорію і практику викладання другої мови.

Хоч студенти вибиратимуть курси під час подання заяв на студії, у перший день зайнять буде проведено перевірку чи всі записалися на курс відповідного до своїх знань і потреб рівня. На всіх трьох рівнях — початковому, середньому і вищому — буде вживатись поряд з іншими текстами, підручник „Сучасна українська мова" Асі Гумецької. Рекомендуються також „Англо-український словник" М.Л.Подвезька та М. І. Балла і „Українсько-англійський словник" С.Г. Андрусишина. Підручник і обидва словники можна придбати у бюрі видань УНІГУ.

Кожного ранку будуть дві години зайнять з мови, а в післяобідній час — година розмовної мови. Студенти матимуть доступ до лінґвістичної лябораторії. Крім щотижневих вечірніх доповідей та фільмів для всіх студентів, будуть додатково запляновані прогульки спеціяльно для слухачів мовних курсів.

Щоб отримати стипендію треба записатись на вісім кредитів. Студенти, записані на будь-який з мовних курсів (кожний з них дає вісім кредитів) матимуть, якщо бажають, змогу записатися також на один із курсів по чотири кредити (Сучасна українська література. Історія України до 1800 року, Новітня історія України), оскільки години зайнять не збігаються. Дозволяється брати до 12 кредитів. Кожний мовний курс дорівнює двом семестрам або трьом кварталам на університетському рівні.

Щоб отримати аплікацію на Літню Школу Україністики слід писати на адресу: Harvard Ukrainian Summer Institute, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138, або телефонувати на число: (617) 495-7835.

ВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ мільйонер Доналд Дж. Трамп дав у дні 1-го травня ц.р. до усіх нюйоркських щоденників сторінкове оголошення, в якому гостро засуджує брутальний напад банди підлітків на молоду жінку, що вправляла біг у Центральному парку в Ню Йорку, і закликає до привернення кари смерти та збільшення скількости поліції в Ню Йорку з уваги на зріст кримінальних випадків.

В НЕДІЛЮ, 30-ГО КВІТНЯ ц.р., в Ню Йорку відбулися величаві урочистості відзначування 200-річчя з дня, коли Джордж Вашінгтон саме тут зложив свою присягу як перший президент ЗСА. У святкуваннях взяв участь 41-ий президент Джордж Буш, який враз із дружиною Барбарою спершу були на екуменічній Службі Божій в каплиці св. Павла, а відтак Президент виголосив слово перед Федеральною будівлею, де 200 років тому складав свою присягу Дж. Вашінгтон, на розі Брод і Нассау вулиць у долішному Мангеттені. Дж.Вашінгтона у відзначуваннях цієї річниці грав актор Вілліям Соммерфілд.

ДЕМОНСТРАЦІЇ В ПЕКІНІ і Шанхаю далі продовжуються. Студенти в дуже категоричний спосіб домагаються демократизації державної системи. Десятки тисяч студентів виходять кожного дня на вулиці Пекіну, несуть транспаранти, портрети олюблених керівників, прапори і заповідають, що у випадку несповнення їхніх вимог, не десятки, а сотні тисяч молоді вийдуть на вулиці. Поліція і відділи внутршішнього призначення (національна ґвардія) не шукають сутички з демонстрантами, знаючи чим такі сутички можуть закінчитися. Але коли поліційні відділи заставляють центральні вулиці, якими іде похід демонстрантів, студенти тоді силою усувають перешкоди. Не помагають заклики, перестороги і погрози урядових чинників.

„Акція..."

(Закінчення зі стор. 2)

куватиме групи — таке тільки насторожить реалістичних і критичних американців — і не треба приймати позу вчителя історії: не можу собі уявити, що хоч один конгресмен прочитав текст Четвертого універсалу, що його усьому Конгресові вислала „Акція - Україна". Крім того, доказом чого саме має бути цей документ? Це історія! Значно практичніше було б переслати конгресменам повний текст програми Народного Руху України за Перебудову — але попереджений коротким аналітичним змістом, тим, що американці називають „екзекютив саммері".

Програму, а точніше проєкт програми, опублікувала „Літературна Україна" ще 16-го лютого. Американцям таке буде чимсь дуже актуальним. Можна й зробити аналізу реакцій партійної преси на програму, виступів на її захист, і так далі. Розуміється, треба інформувати західню громадськість і про УГС, і про релігійні рухи — про них інформацію адресувати релігійним групам, школам, журналам і газетам в Америці — і про молодіжні „неформальні" політичні та культурні групи — в комсомолі має місце бунт молоді і сам комсомол тратить членів і признає, що переходить кризу — і т.д. і т.д. Про все це можна дізнатися, систематично читаючи саму українську совєтську пресу, роблячи добірки матеріялів за темами (екологічні протести, мовне питання в Донбасі, український організований рух в Москві, українці в Молдавії тощо). Такої свободи як тепер українська преса в СССР хіба не знала від 20-их років...

Багато традиційних українських зусиль інформувати американську публіку концентрується на питаннях про те, що не слід казати „тзе" Юкрейн, і що не слід казати „Раша" коли мова про Київську Русь. Реалістично мислячим американцям такі хвилювання термінологічні абсолютно не зрозумілі. А за солідну, фактичну інформацію про екологічну кризу, про стан здоров'я, про політичні рухи за економічний суверенітет України, про боротьбу за вільний вихід української кооперації на світовий ринок — вони будуть тільки вдячні. Вдячні теж будуть і наші люди там, на українських землях. Вони хочуть вирватися з ізоляції від „великого" світу. Наші студенти у тому їм можуть допомогти.

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, ЩО ЧОТИРИ документи представлені на розправі підполковника Олівера Норта, не були переглянені комісією-панелем, що розглядала Іранконтра аферу. З уваги на це голова сенатської Комісії в справах розвідки погодився прослідити з яких причин це сталося.

У 15-ту БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п.

ЯРОСЛАВА ЛУЧКАНЯ

буде відправлена

ПАНАХИДА

в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
в неділю, 7-го травня 1989 р. о год. 2-ій по пол.

дружина — ВАЛЕНТИНА
син — СВЯТОСЛАВ
доня — РОКСОЛЯНА
родичі — ВОЛОДИМИР і ЕВДОКІЯ

Просимо Друзів о молитви.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, ДОНЬКИ І СЕСТРИ

бл. п.

ЛІДІЇ ГОЛІЯН

яка упокоїлася в Бозі 12-го травня 1988 р.
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

12-го травня 1989 р. о год. 8-ій рано в церкві свв. ап. Петра і Павла в Клівленді;
12-го травня о год. 9-ій рано в катедрі св. Йосафата в Пармі;
12-го травня в церкві св. Покрови у Вінніпеґу, Канада;
12-го травня в рідній Коломиї, Україна;
13-го травня о год. 9-ій рано в церкві св. покрови в Пармі.

Просимо про молитви за душу Покійної Ліди.

Муж — МИКОЛА ГОЛІЯН
зі сином ОЛЕКСАНДРОМ
Мама — СОФІЯ ВОЛЧУК
Сестра — ОРИСЯ ПАЛАЖІЙ з Родиною

Ділимося сумною вісткою, що в суботу 29-го квітня 1989 р. відійшов у Вічність

бл. п.

ЕВГЕН КОНДРАТЮК

ПАНАХИДА — вівторок, 2-го травня 1989 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Kohut при 86 W — 14th St., Bayonne, N. J.

ПОХОРОН — в середу, 3-го травня 1989 р. в українській православній церкві св. Софії о год. 9:30 ранку, а опісля на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

дружина — ФРЕНЦІС
брати — МИХАЙЛО
ПАВЛО
пасерб — ДЕНЬО HANNABAS
пасербиця — СУЗАННЕ HANNABAS
і 4-ох племінників.

З глибоким жалем ділимося болючою вісткою з Рідними, Побратимами і Приятелями, що у вівторок, 4-го квітня 1989 року після тяжкої хвороби в лікарні в м. Кошиці, Чехо-Словаччина відійшов у Вічність

св. п.

ЙВАН ШПОНТАК

МАЙОР УПА

Прощання з Лицарем відбулося 7-го квітня 1989 року в крематорії у Кошицях.

Просимо про молитви за спокій душі Покійного:

ДРУЖИНА — дві замужні ДОНЬКИ
з ВНУКАМИ
сестра — АННА з чоловіком
ближча і дальша Родина
Побратими на поселеннях

Св. п. Йван Шпонтак, майор УПА народжений в селі Вовкове, ужгородський округ, колишній учитель на Карпатській Україні, старшина Карпатської Січі, довголітній в'язень (25 років) чехо-словацьких і польських в'язниць.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього відійшла у Вічність 29-го квітня 1989 р. на 82-му році життя

бл. п.

ТЕОФІЛЯ ДУЖА

нар. в Глинянах
членка Сокола і театрів в Україні, членка ОЖ ОЧСУ в Дітройті

ПАНАХИДИ — в понеділок 1-го травня і у вівторок, 2-го травня 1989 р. в похоронному заведенні Градовського.

ПОХООРОН — в середу, 3-го травня 1989 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення, а відтак до церкви св. Архистратига Михаїла в Дірборн, Миш. і на цвинтар св. Ядвиги.

У глибокому смутку:

донька — ТАМАРА з чоловіком РОМАНОМ КУРОПАСЕМ
та дітьми — МАРТОЮ, РОМКОМ і АДРІЯНКОЮ
сестра — МИХАЙЛИНА з донькою ФІЛЕЮ в Україні
шваґер — ЯРОСЛАВ ДУЖИЙ з Родиною

ЦІКАВА ЗУСТРІЧ

Зліва: Орест Дейчаківський, Рон МекНамара та Джан Фіннерті після вечора-зустрічі у приміщенні Святої Софії.

У п'ятницю, 3-го лютого, в приміщенні Святої Софії у Вашінгтоні відбувся вечір, в центрі уваги якого була листопадова подорож членів американського Уряду до Москви. Зустріч з двома членами тієї офіційної делегації — Орестом Дейчаківським та Джаном Фіннерті — влаштувала Вашінгтонська група — Спілка українських професіоналістів з осідком в американській столиці. До зібраних також промовляв Рон МекНамара, член Американської Гельсінкської комісії.

Орест Дейчаківський, який від 1988 року є співробітником урядової американської комісії з питань безпеки і співпраці в Европі, заявив, що 1988 являв собою переломний рік для України, і не лише з огляду на відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України. Він вказав на зростаючий рух неформальних організацій на захист прав людини, які виникають на Україні, на щораз більшу кількість неофіційних публікацій, на численні демонстрації та на частковий вихід із підпілля Української Католицької Церкви.

Тим часом, зазначив Дейчаківський, Москва „вдалася до обмежено позитивних кроків у сфері людських прав" частково тому, що кремлівські лідери бажають позитивно вплинути на громадську опінію Заходу, тобто провести успішну кампанію публічних зв'язків. Щоб досягти такої мети, СССР звільняє окремих політичних в'язнів з тюрем та концтаборів і дозволяє еміґрувати жидівським „відмовникам". Все це відбувається за уважно визначеним часовим пляном, метою якого є здобути якнайбільше розголосу на Заході.

Джан Фіннерті, колеґа Дейчаківського, також був у Москві в рамках безпрецедентних зустрічей американських конґресменів і сенаторів з членами Верховної Ради СССР. Фіннерті розповів присутнім про свою участь у різних сесіях з совєтськими представниками, на яких обширно обговорювалася доля Української Католицької Церкви.

Рона МекНамара описав присутнім його 18-місячне перебування у Відні, де він відіграв ключеву ролю у виготовленні кінцевого документу Гельсінкських нарад у Відні, підписаного в січні цього року.

МекНамара зазначив, що протягом довгого часу існувала велика розбіжність між заявами совєтської делеґації у Відні та представниками кремлівського керівництва в Москві. Таке становище змінилося в наслідок відвідин генсека Ґорбачова ООН в Ню Йорку у грудні м.р. Після промови совєтського лідера члени делеґації СССР у Відні визнали, що справа людських прав не є виключно внутрішньою справою совєтського уряду, як це вони до того часу твердили. Таке визнання само собою вказує на те, що справа перевірки виконання совєтським урядом Гельсінкських угод починає набирати більш законного характеру в СССР.

Наступна частина Гельсінкської конференції проходитиме в Парижі від 30-го травня до 23-го червня цього року, відтак перейде до Копенґагена у червні 1990 року, а закінчиться в Москві від 10-го вересня до 4-го жовтня 1991 року.

Орест Дейчаківський заявив, що поступ в справі пошанування прав людини в Україні є наслідком сотні окремих вимог — висловлених ввічливо й дипломатично — з боку Уряду ЗСА до Кремля. З огляду на Гельсінкський процес, сказав Дейчаківський, людські права стали справою для обговорення на світовій арені.

Під час зустрічей у Москві між американськими законодавцями та представниками совєтського уряду дуже часто виринали справи статусу Української Католицької Церкви та долі українських інакодумців, які ще й далі позбавлені волі. Дейчаківський пояснив присутнім, що вельми незвичайними та безпрецедентними були три зустрічі, якими проводили члени американського Конгресу в готелі „Совєтський", на якому були присутні совєтські активісти за права людини, а також представники совєтського уряду. Серед таких активістів були Єпископ Павло Василик, голова Української Католицької Церкви в УССР, і колишній в'язень совєтських тюрем Вячеслав Чорновіл. Вони сиділи напроти совєтських чиновників і обговорювали з ними справу Української Католицької Церкви та українських дисидентів. „На мій погляд, — додав Дейчаківський, — така картина була б неможливою навіть рік тому, тобто єпископ нелеґальної церкви, яка є анатемою совєтам, одягнений у своїх ризах, обговорює долю Церкви з представниками Кремля".

Крім офіційних зустрічей між совєтськими інакодумцями, американською конґресовою делеґацією та представниками Москви були ще й інші безпрецедентні зустрічі: між американською делеґацією та різними інакодумцями — українцями, балтійцями, жидами, вірменами та іншими в американському посольстві; прийняття в будинку, де живе американський посол, на якому були офіційні представники урядів СССР і ЗСА та совєтські дисиденти. Були також і приватні зустрічі між американськими конґресменами та дисидентами, в яких взяло участь 15 українських дисидентів, більшість з них були колишніми в'язнями. Серед них були, крім Єпископа Василика та Вячеслава Чорновола, священики Михайло Гаврилів та Григорій Сімкало, Михайло та Богдан Горині, Іван Гель та його дружина Марія, Олесь Шевченко, Михайло Муратов, Сергій Набока, Микола Горбаль, Євген Сверстюк та Михайло Осадчий. „Усі вони, заявив Дейчаківський, зробили глибоке враження на членів американської делеґації, показали себе відважними, принциповими, відданими, високоосвіченими, гуманними та скромними людьми".

Для українських дисидентів усі ці зустрічі були незвичайними. Адже це вперше вони мали безпосередній контакт з американськими сенаторами та конґресменами. Але ці зустрічі були також і важливими для делеґації ЗСА.

Вони мали особливе значення для тих американських конґресменів, які протягом останніх років наполегливо працювали над українськими справами і часто й голосно виступали на захист українських політв'язнів. Тепер Українська Католицька Церква чи справа українських дисидентів не є лише абстрактною ідеєю для тих конґресменів; вона стала справою окремих осіб.

Що стосується інакодумців, Дейчаківський зазначив, що він завважив щораз глибшу співпрацю серед дисидентів різних національностей. Активісти за права людини, особливо неросійських народів СССР, публікують спільні заяви, взаємно підтримують позиції одні одних, і займають подібні становища в справах автономії, незалежности, державного статусу мови, екології, історії та культури.

А справи, які найбільше тепер турбують українських дисидентів, сказав Дейчаківський, такі: надання республікам суверенний статус, метою якого буде конференція націй СССР, надання українській та іншим мовам статус державної мови, заповнення „Білих плям" в історії України. Захист культурних та історичних пам'яток України, захист природного середовища, звільнення усіх в'язнів сумління, поширення прав людини, надання дійсної свободи сумління, включно з леґалізацією Української Католицької та Української Православної Церков, в основному ці вимоги зводяться до більшої політичної та економічної децентралізації.

О. Дейчаківський поділився думками щодо ролі українців у вільному світі у допомоговій кампанії українцям в Україні. „Їм найбільше потрібні, сказав він, крім нашої моральної та політичної підтримки, інформації — книжки, газети, журнали, біблії тощо. Наприклад, оскільки тепер дозволено поштою посилати обмежену кількість релігійних матеріялів до СССР, українці повинні включитися в цей рух. Кожний турист, який відвідує Україну може взяти з собою дві-три книжки. Допомогу також можна надавати шляхом таких організацій як „Смолоскип", „Сучасність", АГРУ та закордонне представництво Української Гельсінкської спілки.

„Українська діяспора повинна продовжувати говорити про Україну голосно й відважно доти, доки всі українські в'язні сумління не будуть звільнені, доки не припиниться цькування українських активістів за права людини, доки українським церквам не буде надано леґального статусу, доки русифікація не буде замінена українізацією, і найважливіше — доки український народ не матиме дійсного права визначати свою власну долю.

Марта Зелик

У ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРЕБУДОВОЮ в СССР щораз більше совєтських спортовців приїжджає до ЗСА на змагання, а то й щоб брати участь у американських спортових дружинах. Першим був Сергій Прятків, який включився в канадську гокейову дружину. Тепер приїхала совєтська бейзболова дружина, щоб краще вивчити від американських грачів цей спорт, совєтська спілка боксерів запросила американських тренерів до себе, а незабаром приїдуть тут аси легкоатлети ки, плавання, їзди на леді, роверисти, а навіть і змагуни таких спортів як їзда на вітрильниках і кінські перегони на візочках.

В пам'ять великого українського патріота

У вівторок, 3-го січня ц.р. в місті Рочестирі, Н. Й., на 95-му році життя помер великий патріот, працівник на народній ниві, опікун скитальців, спонзор кількох скитальських родин, визначний союзовий діяч бл. п. Константин Шевчук.

К. Шевчук народився 1894 року в селі Голинь, повіт Калуш, Західня Україна. До Америки приїхав юнаком і в 1918 р. став членом УНСоюзу, будував церковне та народне життя в Рочестері. Був членом церковного хору як і світського. Бл. п. К. Шевчук був дуже активним членом усіх товариств.

Сам з дружиною був властителем крамниці споживчих товарів, однак знаходив час на народну працю.

Коли по Другій світовій війні його брати і сестри по крові опинилися на скитальщині в Европі, він разом з іншими свідомими членами УКЦеркви ім. св. Йосафата в Рочестері бл. п. Романом Пристаєм, бл. п. Романом Гладуном, бл. п. Параскевією Росоловською і бл. п. Ґерулею організують Український Допомоговий Комітет. Скликують збори, організують грошову збірку, збірку харчів і одягів і через УНРА пересилають до таборів для шкільної дітвори, для хворих, інвалідів, що повернулися з Української Дивізії. Це справді були патріоти, що зворушили серця громади при церкві св. Йосафата і допомагали грішми і харчами, щоб рятувати своїх братів на чужині в Европі. Громада отримувала десятки подяк і знимок від дітей зі скитальської школи, інвалідів і хворих за їх благородне серце.

Бл. п. К. Шевчук сам був спонзором кількох українських родин, що відтак вложили працю в нове суспільне життя в Америці.

Коли при церкві св. Йосафата зайшло роз'єднання у 1920-их роках, він залишився вірний своїй церкві і громаді.

Щоб оживити працю в Рочестері, за його ініціятивою створено Український Конґресовий Комітет. Конґресовий Комітет разом із республіканським сенатором Кітінґом спроваджує кілька скитальських родин з Европи.

Бл. п. К. Шевчук був добрим мужем, батьком і дідусем своїх дітей і внуків і виховував їх в українському дусі. Навчав, щоб любили свою батьківщину Америку, але також, щоб любили батьківщину своїх батьків і дідів — Україну. Його три доні співали в церковному хорі і народному хорі довгі роки, а зять бл. п. Василь Гузар був головним радним в УНСоюзі, а дружина його внука є сьогодні диригентом церковного хору при церкві св. Йосафата. Ціла родина бл. п. К. Шевчука була і є членами УНСоюзу. Він сам довгі роки був предсідником 217-го Відділу УНСоюзу, а останньо — почесним головою Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Рочестері.

Ціле життя бл. п. К. Шевчука було присвячене праці і великій любові до своєї далекої але дорогої Батьківщини України.

Мгр. В. Чорненький

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МАРІЯ БАНАХ, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чикаго, Ілл. померла 27-го грудня 1988 року на 61-му році життя. Нар. 1927 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку мужа Михайла, дочку Марійку, чотирьох синів і чотирьох внуків. Похорон відбувся 31-го грудня 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Карачевський, секр.

ІВАН ОМЕЛЯН, член УНС Відд. 268-го ім. Вітовського у Філядельфії, Па., помер 27-го лютого 1989 року на 94-му році життя. Нар. 1894 року в селі Козова, Тернопіль, Україна. Членом УНС став 1923 року. Залишив у смутку дочку Стефанію О. Лопушанську з мужем Володимиром, внуків Роберта Лопушанського і Джінні А. Шлют та троє внуків. Похорон відбувся 4-го березня 1989 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЯКІВ ЛИСЯК, член УНС Відділу 276-го ім. св. Миколая в Ембриджі, Па. помер 19-го лютого 1989 року на 91-му році життя. Нар. 1896 року в Україні. Членом УНС став 1920 року. Залишив у смутку сина Евгена, четверо внуків, невістку племінницю і племінників. Похорон відбувся 24-го лютого 1989 року на цвинтарі Економі в Економі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан А. Іваницький, секр.

АННА НЕСТОР, член УНС Відд. 277-го ім. Св. Івана в Гартфорді, Конн., померла 3-го січня 1989 року на 75-му році життя. Нар. 30-го березня 1913 року в Україні. Залишила у смутку племінників і племінниць. Похорон відбувся 5-го січня 1989 року на укр. кат. цвинтарі в Глестонбурґу, Кт.

Вічна Їй Пам'ять!

Осип Гладун, секр.

ІВАН Н. ГРИБІНЯК, член 230-го Відд. УНС ім. св. Івана Хрестителя в Янгставні, Огайо, помер 24-го січня 1989 року на 76-му році життя. Нар. 1-го березня 1912 року в Ютиці, Н.Й. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дочку Мері Джін Пішко; і синів: Івана Василя, Йосифа і Михайла. Похорон відбувся 27-го січня 1989 року на цвинтарі Габбард Юніон в Габбард, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Аннабелля Боровицька, секр.